

Jarosław Twardokęs - Dyrektor Kopalni
Daniel Ciemala - Dyrektor Techniczny Ruchu Knurów
Krzysztof Baranowski - Dyrektor Techniczny Ruchu Szczygłowie
Grzegorz Brzezinka - Dyrektor Pracy
Janusz Orzeł - Dyrektor Ekonomiczny

Nasz znak: DOŚ-K.AB.83/21

Knurów, dnia: 12.10.2021r.

Ministerstwo Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 WARSZAWA

Dotyczy: konsultacje społeczne II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Niniejszym pismem zgłaszamy uwagi Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. Kopalni Węgla Kamiennego „Knurów-Szczygłowie” do przedstawionego w ramach konsultacji społecznych: **„PROJEKTU DRUGIEJ AKTUALIZACJI PLANU GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA ODRY”.**

Do wymienionego powyżej Projektu zgłaszamy następujące uwagi:

- 1 wnosimy o zastosowanie odstępstwa na podstawie Art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych) w zakresie wskaźnika: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):
  - Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką - kod JCWP RW600006115835,
  - Bierawka od Knurówki do ujścia kod JCWP RW600011115899;
- 2 wnosimy o zastosowanie odstępstwa na podstawie Art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych) w zakresie wskaźnika: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):
  - Odra od granicy do Kanału Gliwickiego - kod JCWP RW600011117159,
  - Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi - kod JCWP RW60001111759,
  - Odra od Nysy Kłodzkiej do Kościelnej - kod JCWP RW600012133119,
  - Odra w granicach Wrocławia - kod JCWP RW60001213399,
  - Odra od Bystrzycy do Baryczy - kod JCWP RW6000121399,
  - Odra od Baryczy do Bobru - kod JCWP RW6000121599,
  - Odra od Bobru do Nysy Łużyckiej - kod JCWP RW6000121739,
  - Odra od Nysy Łużyckiej do Warty - kod JCWP RW60001217999.

UZASADNIENIE.

Działalność Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. Kopalni Węgla Kamiennego „Knurów-Szczygłowice” prowadzona jest w oparciu o koncesje na wydobywanie kopalin wydane na podstawie ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze:

- Ruch Knurów:
koncesja na wydobywanie węgla kamiennego i metanu, jako kopaliny towarzyszącej ze złoża objętego obszarem górniczym „Knurów” - decyzja Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21.04.1994r. (z późniejszymi zmianami), koncesja została przedłużona decyzją Ministra Klimatu z dnia 17.12.2019r. - obecnie obowiązuje do dnia 15.04.2044r.
- Ruch Szczygłowice:
koncesja na wydobywanie węgla kamiennego i metanu, jako kopaliny towarzyszącej ze złoża objętego obszarem górniczym „Szczygłowice” - decyzja Ministra Środowiska z dnia 30.08.2019r., okres obowiązywania koncesji - do dnia 31.12.2040r.

Okresy ważności aktualnie posiadanych koncesji nie odzwierciedlają rzeczywistej przewidywanej żywotności zakładów górniczych. Zasoby węgla dla obydwu obszarów górniczych są na tyle duże, że jest pewne, iż obecnie obowiązujące koncesje będą przedłużane, bądź też przedsiębiorca będzie starał się o nowe koncesje dla obydwu obszarów górniczych. Obecnie przewiduje się, że eksploatacja węgla ze złoża Ruchu Knurów będzie prowadzona do roku 2072, natomiast eksploatacja złoża Ruchu Szczygłowice potrwa do roku 2078.

Przytoczone powyżej argumenty pokazują, że wydobywanie węgla ze złóż obydwu ruchów KWK „Knurów-Szczygłowice” będzie prowadzone jeszcze długo po 2027r.

Prowadzenie działalności górniczej przez KWK „Knurów-Szczygłowice” wymaga utrzymywania systemu odwadniania zakładu górniczego. Wody dołowe dopływające do wyrobisk oraz zużyte wody technologiczne muszą być wypompowywane zarówno ze względów bezpieczeństwa pracujących na dole ludzi, jak i ze względów technicznych. Prawidłowe odwadnianie zakładu górniczego jest absolutną koniecznością.

Wypompowane na powierzchnię wody dołowe kopalnia stara się zagospodarowywać we własnym zakresie, jednakże zbyt duża ilość wód z odwodnienia powoduje, że część z tych wód musi być odprowadzana do odbiorników. Aktualnie brak jest technicznych możliwości, które pozwalałyby na rezygnację z odprowadzania zasolonych wód do cieków powierzchniowych.

Poszukując możliwości rozwiązania problemu odprowadzania zasolonych wód dołowych Kompania Węglowa S.A. zleciła w 2013r. wykonanie opracowania *„Studium ochrony wód rzek zlewni Kłodnicy, Bierawki i rzeki Nacyny w aspekcie minimalizacji wpływu odprowadzanych wód dołowych z kopalń KW S.A.”* Wykonawcą Studium było konsorcjum Firm LEMTECH Konsulting Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie i Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Zakresem opracowania objęto odprowadzanie wód dołowych z KWK Knurów – Szczygłowice (kopalnia wchodziła wtedy w skład Kompanii Węglowej S.A.). Wykonanie Studium obejmowało między innymi:

- analizę przepisów prawnych innych krajów Unii Europejskiej pod kątem odprowadzania zasolonych wód dołowych z uwzględnieniem derogacji,
- przeprowadzenie w okresie od maja 2013r. do kwietnia 2014r. bardzo szerokich badań biologicznych, hydromorfologicznych oraz analiz chemicznych celem ustalenia aktualnego wpływu odprowadzania wód dołowych na wody odbiorników,

- analizę realnych do wykonania przedsięwzięć zmierzających do zagospodarowania wód kopalnianych, w tym rozbudowaną analizę możliwości technicznych i ekonomicznych poszczególnych wariantów oraz możliwych do osiągnięcia efektów ekologicznych.

Wykonane w ramach realizacji Studium bardzo szerokie badania pokazały, że ocena stanu i potencjału ekologicznego rzek i cieków, dokonywana na podstawie szeregu elementów, zależy jedynie w niewielkim stopniu od zawartości chlorków i siarczanów pochodzących z zasolonych wód dołowych. Zasolenie jest tylko jednym z wielu elementów przekraczających dopuszczalne poziomy i nie determinuje ono istnienia życia biologicznego w ciekach.

Przeprowadzona w ramach realizacji Studium analiza realnych do wykonania przedsięwzięć zmierzających do zagospodarowania wód kopalnianych obejmowała koncepcję budowy systemów chroniących zlewnie rzek Kłodnica, Bierawka i Nacyna, które miałyby na celu odprowadzenie najbardziej zasolonych wód dołowych do cieków o wyższych przepływach lub do Zakładu Odsalania Dębieńsko. Analiza potwierdziła, że systemy przerzutu wody do cieków o większych przepływach pozwoliłyby na zmniejszenie zasolenia małych cieków jedynie na krótkich odcinkach. Przy pomocy symulacji obliczeniowych wykazano, że rozważane systemy ochrony wód rzek Nacyna i Bierawka miałyby szansę zmniejszyć zasolenie, jednak nie wpłyną na poprawę stanu i potencjału ekologicznego tych cieków. Dodatkowo analizy techniczne i ekonomiczne pokazały, że unieszkodliwianie zasolonych wód w Zakładzie Odsalania jest wysoce energochłonne, a ewentualne koszty, które należałoby ponieść na budowę infrastruktury sieciowej i rozbudowę Zakładu, są nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do prognozowanych efektów ekologicznych.

Uwzględniając przedstawione powyżej argumenty i biorąc pod uwagę wnioski ze Studium należy stwierdzić, że jest bardzo mało prawdopodobne znalezienie przed rokiem 2027 innego sposobu zagospodarowania wód z odwodnienia zakładów górniczych niż odprowadzanie do cieków powierzchniowych. Reasumując kopalnie będą nadal zmuszone odprowadzać wody dołowe do odbiorników.

W ramach opracowywania Studium przeprowadzona została dodatkowo analiza przepisów prawnych innych krajów Unii Europejskiej - Niemcy, Austria, Węgry, Czechy). Z analizy tej wynika, że obowiązujące na terenie Polski przepisy prawne są bardzo rygorystyczne w zakresie poziomu zasolenia w wodach dołowych pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzanych do wód powierzchniowych - bardziej rygorystyczne niż to ma miejsce w tych krajach. Rozporządzenia w nich obowiązujące limitują zanieczyszczenia decydujące o stanie fizycznym odbiornika, jego warunkach tlenowych i zakwaszeniu, a nie ograniczają zanieczyszczeń powodujących zasolenie wód.

Aktualnie przewiduje się, że KWK „Knurów-Szczygłowice” nadal wykorzystywać będzie te same układy odwadniania i odprowadzać wody dołowe w tych samych punktach, co dotychczas - na obszarze JCWP wymienionych w punkcie 1:

- Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką - kod JCWP RW600006115835,
- Bierawka od Knurówki do ujścia kod JCWP RW600011115899.

Odprowadzanie wód nie wpłynie na pogorszenie stanu JCWP odbiorników, ponieważ ładunek zasolenia w odprowadzanych wodach będzie na poziomie zbliżonym do obecnie odprowadzanego. Niska chłonność odbiorników wyklucza jednakże osiągnięcie dobrego stanu wód dla tych JCWP, a tym samym stanowi zagrożenie dla celów środowiskowych wyznaczonych dla tych JCWP.

Dodatkowo należy uwzględnić, że wody z JCWP stanowiącej odbiornik wód z odwodnienia będą przepływać do następnej JCWP i dlatego wystąpiono również o ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych dla JCWP wymienionych w punkcie 2:

Uwzględniając powyższe zgłaszamy do przedstawionego w ramach konsultacji społecznych: „Projektu drugiej aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” uwagi przedstawione na wstępie.

Otrzymują:

1 x adresat,

1 x Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Warszawie
00-848 Warszawa; ul. Żelazna 59A,

1 x DOŚ-K a/a.

Jastrzębska Spółka Węglowa SA
KWK "Knurów-Szczygłowice"
Ruch Knurów
DYREKTOR TECHNICZNY
Z-ca Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego
Pełnomocnik Zarządu
Daniel Głomala

Jastrzębska Spółka Węglowa SA
KWK "Knurow-Szczyglowice"
PEŁNOMOCNIK ZARZĄDU
DYREKTOR KOPALNI
KIEROWNIK RUCHU ZAKŁADU
GÓRNICZEGO
Tomasz Twordek